

تفاله چغندر قند در تغذیه دام

PTMP/SK/R&D/A/ Sugar beet pomace in animal feed01 /07032023

مقدمه

تفاله چغندر قند محصول فرعی حاصل از تولید قند است. در هنگام تولید شکر از ریشه چغندر قند دو ماده خوراکی با ارزش و مقوی بنام‌های تفاله چغندر قند و ملاس چغندر قند تولید می‌شود. از تفاله و ملاس می‌توان به طور جداگانه یا مخلوط با سایر مواد خوراکی، به صورت خشک شده یا با استفاده از عمل‌آوری‌های مختلف، انواع خوراک دام با کیفیت را تهیه نمود. تفاله خشک چغندر قند به دو صورت آغشته به ملاس و بدون ملاس تهیه می‌شود که برای تغذیه نشخوارکنندگان مناسب بوده و با معده چهار قسمتی گاو و گوسفند سازگاری دارد. میزان انرژی قابل تخمیر این فرآورده در شکمبه بالاست. این ماده خوراکی از نظر انرژی مانند جو بوده، اما میزان پروتئین آن کم تا متوسط است. حاوی مقدار زیادی الیاف قابل هضم (عمدتاً سلولز) است که همین ویژگی آن را برای نشخوارکنندگان مناسب می‌سازد. مقدار فسفر و نشاسته موجود در این فرآورده کم بوده، اما حاوی مقادیر مناسبی از قندها است. این فرآورده دارای پتاسیم بالا بوده و اندکی ملین است. اگر نگهداری این فرآورده به طور صحیح صورت نگیرد، مقدار زیادی آب جذب خواهد کرد.

استفاده از تفاله چغندر قند به جای جو در پروراندی بره

معمولاً از جو به عنوان یک ماده انرژی‌زا در پروراندی بره استفاده می‌شود. اقلام غذایی دیگر معمولاً یونجه و کاه و همچنین مقداری سبوس و کنجاله مانند کنجاله سویا یا کنجاله پنبه‌دانه نیز استفاده می‌گردد. در کشور ما مرسوم است که از تفاله چغندر قند در جهت تولید شیر از گاوهای شیری استفاده شود ولی به علت این که قیمت جو از قیمت تفاله چغندر قند بالاتر است، می‌توان به جای جو از تفاله چغندر قند در پروراندی بره استفاده نمود.

تغذیه بره‌های پروری با وزن اولیه ۳۱.۱ کیلوگرم با استفاده از جیره‌های که ۷۵ درصد تفاله چغندر قند و ۲۵ درصد جو داشت (جدول ۱) نشان داد که در مدت ۷۰ روز پروراندی، بره‌ها به میزان ۳۲۰ گرم در روز رشد کردند و وزنشان به ۵۳.۵ کیلوگرم رسید. بره‌ها در ازای مصرف ۴.۲۶ کیلوگرم از این جیره به مقدار یک کیلوگرم رشد نمودند. بره‌ها روزانه به مقدار ۱.۳۶ کیلوگرم در روز از این جیره را می‌توانستند بخورند.

تفاله چغندر قند در تغذیه دام

PTMP/SK/R&D/A/ Sugar beet pomace in animal feed01 /07032023

جدول ۱- ترکیب مواد خوراکی در جیره انتخابی (براساس ۱۰۰ درصد ماده خشک)

درصد	مواد خوراکی
۱۵.۵	جو
۴۶.۵	تفاله چغندر قند
۱۱	سبوس گندم
۱۲	کنجاله پنبه دانه
۱۰	کاه گندم
۳	یونجه
۰.۵	اوره
۰.۵	آهک
۰.۵	نمک
۰.۵	مکمل ویتامینه و مواد معدنی

توجه: نسبت علوفه به کنسانتره در جیره ۸۷:۱۳ می باشد.

شکل ۱- تفاله چغندر قند برای تغذیه دام

تفاله چغندر قند در تغذیه دام

PTMP/SK/R&D/A/ Sugar beet pomace in animal feed01 /07032023

توصیه‌های فنی و ترویجی

- ۱- استفاده از ۷۵ درصد تفاله چغندر قند و ۲۵ درصد جو در جیره غذایی (جدول ۱)
- ۲- استفاده از بره‌های نر در پرواربندی
- ۳- شروع پرواربندی از سن ۴.۵ تا ۵ ماه به مدت ۷۵ روز
- ۴- وزن اولیه بره‌ها بین ۲۸ تا ۳۲ کیلوگرم
- ۵- فراهم کردن آب برای بره‌ها به طور شبانه‌روزی
- ۶- استفاده از آخورهایی به ابعاد ۰.۵ متر طول، ۲۰ سانتی‌متر عرض و ۲۵ تا ۳۰ سانتی‌متر عمق
- ۷- انتخاب بره‌های یک‌دست و بدون مشکل لنگش
- ۸- قبل از پرواربندی، خوراندن قرص‌های ضدانگل به بره‌ها و واکسینه کردن آن‌ها بر علیه بیماری‌هایی مانند شاربین، آنتروتوکسمی، آگالاکسی، تب برفکی و ... طبق نظر دامپزشک
- ۹- خیس کردن تفاله چغندر قند فشنگی در آب و مخلوط کردن کامل اجزای جیره
- ۱۰- خودداری از تغییر ناگهانی جیره و مصرف تدریجی آن در مدت حداقل ۷ روز
- ۱۱- عرضه کردن بره‌ها در وزن ۴۵ تا ۵۵ کیلوگرم به بازار

منبع

ابراغانی، اکبر. (۱۳۹۳). استفاده از تفاله چغندر قند در پرواربندی بره. اردبیل: سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل

